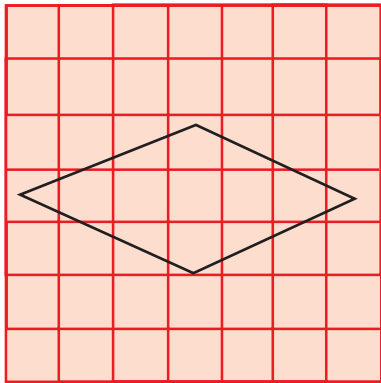

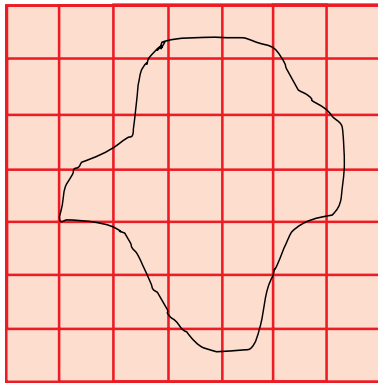
སློབ་ཚན། 14.3

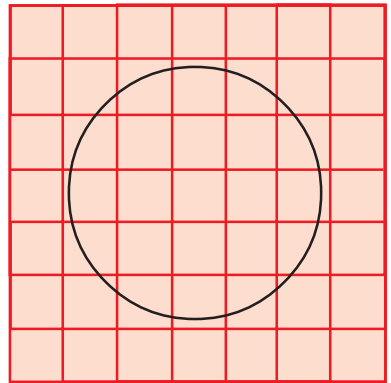
1) ག་གམ་དུ་བྲ་མིག་ཁ་གང་མའི་ཤོག་བྱ་ཞིག་གི་སྟེང་དཔེ་རིས་A, B, C རྣམས་བྲིས་ཡོད། ཁ་གང་མ་ཚུ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཁྲིམ་ཚོལ།

A

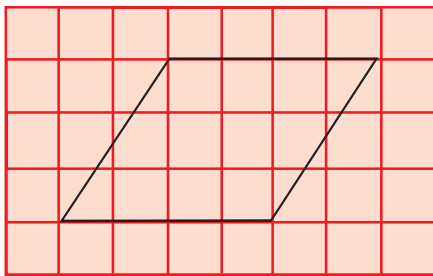

B

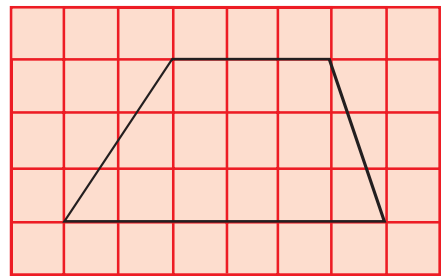

C

2) ག་གམ་དུ་གཟེར་པང་ཞིག་གི་སྟེང་དཔེ་རིས་P དང་Q གཉིས་བྲིས་ཡོད། ཁ་གང་མ་བཟུས་ཏེ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཁྲིམ་ཚོལ།

P

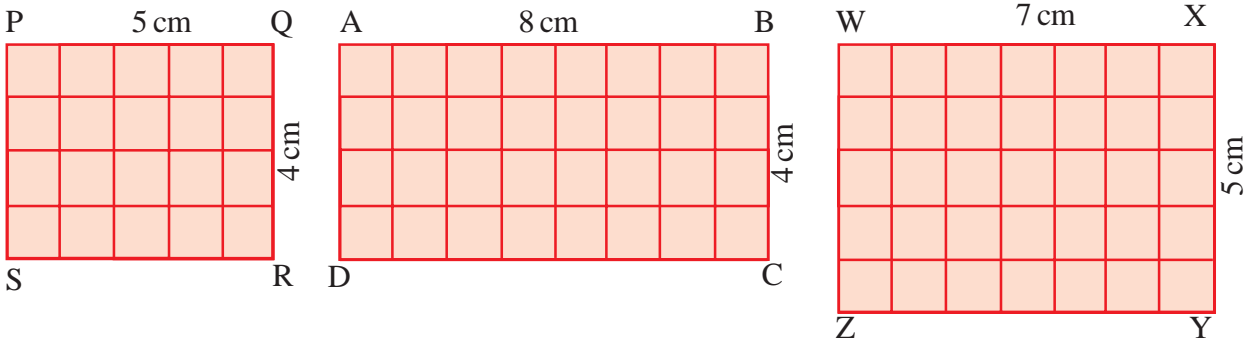
Q

༡༤.༥ གྲུ་བཞི་ནུབ་མོ་དང་ཁ་གང་མའི་རྒྱ་ཁྲིན། Area of Rectangle and Square

ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལ། དཔེ་རིས་ཤིག་གི་རྒྱ་ཁྲིན་འཚོལ་སྐབས། ང་ཚོས་དཔེ་རིས་དེས་བརྒྱུས་པའི་ཁ་གང་མ་བཟང་ས་ཏེ་འཚོལ་ཐུབ། ཐབས་ལམ་འདི་དུས་གོན་ཆེ་བའི་ཁར། སྤྲད་ཟིན་པའི་དཔེ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིན་འཚོལ་བར་དཀའ་ངལ་ཡང་ཅུང་ཆེ། དེར་བརྟེན། འདིར་གྲུ་བཞི་ནུབ་མོ་དང་ཁ་གང་མའི་རྒྱ་ཁྲིན་འཚོལ་ཐབས་ལས་སླ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དོ་སློད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། གཤམ་གྱི་དཔེ་མཚོན་ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་དང་།

དཔེ་རིས་༡༤.༡༦

གོང་གི་གྲུ་བཞི་ནུབ་མོ་འདི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་1 cm ཅན་གྱི་ཁ་གང་མར་བགོས་ཡོད། ཁ་གང་མ་འདི་རྒྱ་ཁྲིན་ཅི་1 sq cm རེད། ང་ཚོས་གྲུ་ནུབ་དབྱིབས་འདི་ནང་ཁ་གང་མ་ཇི་ཡོད་བཟང་ས་ཏེ་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཐོ་རྒྱུ་དགོས།

གྲུ་ནུབ་དབྱིབས་PQRS ཡི་རྒྱ་ཁྲིན་ཅི། = 20 sq cm

གྲུ་ནུབ་དབྱིབས་ABCD ཡི་རྒྱ་ཁྲིན་ཅི། = 32 sq cm

གྲུ་ནུབ་དབྱིབས་WXYZ ཡི་རྒྱ་ཁྲིན་ཅི། = 35 sq cm

ད་ལྟ། ང་ཚོས་གཤམ་གྱི་རེ་ལུ་མིག་ལ་བརྟེན།

གྲུ་ནུབ་དབྱིབས།	དཀྱིལ། (l) cm	ཞེང་། (b) cm	རྒྱ་ཁྲིན། (A) sq cm
PQRS	5	4	20 ཡང་ན། (5 × 4)
ABCD	8	4	32 ཡང་ན། (8 × 4)
WXYZ	7	5	35 ཡང་ན། (7 × 5)

གོང་གསལ་ལས་ང་ཚོར་དོ་སྣང་གང་ལྷན་དང་ངས།

གུ་ནར་དབྱིབས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིན་A རྟེ། $=$ དྲུགས། $\times$ ཞེང་།

$$\text{ཡང་ན། } A = l \times b$$

གུ་བཞི་ཁ་གང་མའི་སྐབས་སུ། ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལ། $l = b$

དེར་བརྟེན། གུ་བཞི་ཁ་གང་མའི་རྒྱ་ཁྲིན་A རྟེ། $=$ མཐའ། $\times$ མཐའ།

$$\text{ཡང་ན། } A = l \times l$$

རྩིས་དཔེ། 5. གུ་བཞི་ནར་མོ་ཞིག་གི་དྲུགས་ནི་12 cm དང་། ཞེང་ནི་5 cm བཅས་ཡིན། དེའི་རྒྱ་ཁྲིན་ཚོལ།

ལན། གུ་ནར་དབྱིབས་དེའི་དྲུགས་ནི། 12 cm

གུ་ནར་དབྱིབས་དེའི་ཞེང་ནི། 5 cm

གུ་ནར་དབྱིབས་དེའི་རྒྱ་ཁྲིན་ནི། $= 12 \times 5 \text{ sq cm} = 60 \text{ sq cm}$

རྩིས་དཔེ། 6. ཅོག་ཅེའི་ཐོག་ཁེབས་འགྲེག་ཤོག་གུ་བཞི་ཁ་གང་མ་ཞིག་གི་མཐའ་རིང་ཚད་ནི་1 m 25 cm ཡིན། དེའི་རྒྱ་ཁྲིན་ཚོལ།

ལན། ཅོག་ཅེའི་ཐོག་ཁེབས་དེའི་མཐའ་རིང་ཚད་ནི། 1 m 25 cm $=$ 125 cm

དེར་བརྟེན། ཐོག་ཁེབས་དེའི་རྒྱ་ཁྲིན་ནི། $= 125 \times 125 \text{ sq cm}$

$= 15625 \text{ sq cm}$

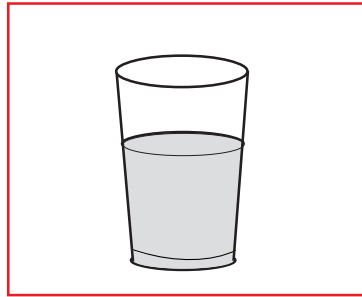
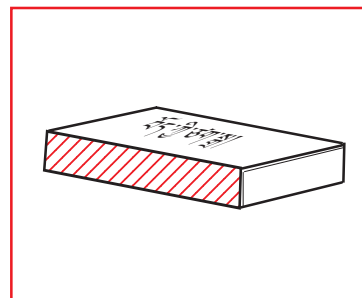
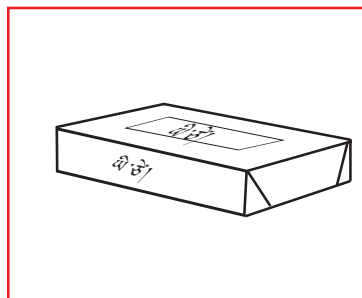

- ཁ) དཀྱིལ་ནི་112 mདང་ཞིང་ལ་63 m ཅན་གྱི་ཚེད་ཐང་།
- ཀ། དཀྱིལ་ལ་5 cmདང་ཞིང་ལ་1 cmབཅས་ཡོད་པའི་གྲུ་ནར་དབྱིབས་གྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་དང་རྒྱ་ཁྲིན་ཚོལ་ཡང་། དཀྱིལ་ལ་4 cmདང་ཞིང་ལ་2 cmབཅས་ཡོད་པའི་གྲུ་ནར་དབྱིབས་གྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་དང་རྒྱ་ཁྲིན་ཚོལ་།
- ཀ། དེ་གཉིས་གྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་མཚུངས་སམ།
- ཁ) དེ་གཉིས་གྱི་རྒྱ་ཁྲིན་མཚུངས་སམ།
- ཀ། དཀྱིལ་ལ་8 cmདང་ཞིང་ལ་2 cmབཅས་ཡོད་པའི་གྲུ་ནར་དབྱིབས་གྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་དང་རྒྱ་ཁྲིན་ཚོལ་ཡང་། མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་4 cmཡིན་པའི་གྲུ་བཞི་ཁ་གང་མའི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་དང་རྒྱ་ཁྲིན་ཚོལ་།
- ཀ། དེ་གཉིས་གྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་མཚུངས་སམ།
- ཁ) དེ་གཉིས་གྱི་རྒྱ་ཁྲིན་མཚུངས་སམ།

302 བོངས་ཚད། Volume

ང་ཚོ་ཅ་དངོས་དོག་དོག་རྣམས་ལ་རྒྱུས་ཡོད། ག་གས་དུ་ཅ་དངོས་ཁ་གས་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀོད་པར་གློས་དང་།

དཔེ་རིས་ཀྱི་ཀྱི་གཞི་ལྟར་གསལ་བྱས་པའི་རིས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་དང་རྒྱ་ཁྲིན་ཚོལ་།

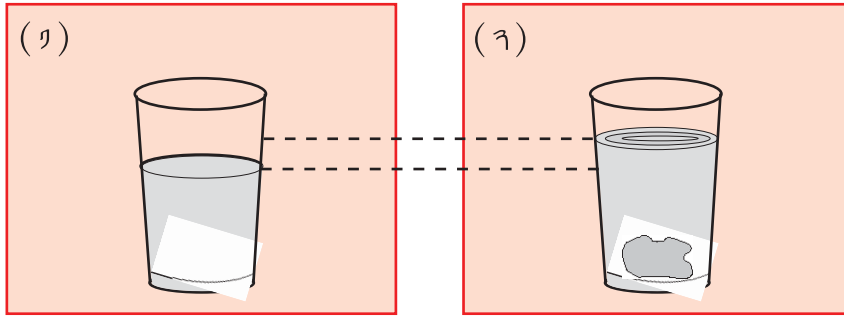

༡༠། དྲུག་ལ་8 cmདང་ཞིང་ལ་2 cmབཅས་ཡོད་པའི་གུ་ནར་དབྱིབས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་དང་རྒྱ་ཁྱིམ་ཚོལ།

ཡང་། མཐའ་འཁོར་4 cmཡིན་པའི་གུ་བཞི་ཁ་གང་མའི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་དང་རྒྱ་ཁྱིམ་ཚོལ།

༧) དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་མཚུངས་སམ།

༨) དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱིམ་མཚུངས་སམ།

དཔེ་རིས་༡༤་༡༤

༡༤་༦ བོངས་ཚད། Volume

ང་ཚོ་ཅ་དངོས་དོག་དོག་ནམས་ལ་རྒྱས་ཡོད། ག་གམ་དུ་ཅ་དངོས་ཁ་གས་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀོད་པར་སློབ་དང་། ཅ་དངོས་འདི་དག་ཚང་མས་བར་སྐྱང་ངམ་སློང་ཆ་འཛིན་པ་ཡིན། ང་ཚོས། ཅ་དངོས་ཚེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་སློང་ཆ་ཚེ་བ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང།

ང་ཚོས་ཅ་དངོས་ཚང་མས་བར་སྐྱང་གི་སློང་ཆ་ངེས་ཅན་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་ག་གམ་གསལ་ལྟར་སློབ་བྱུང། ཤེལ་ཤོར་གཅིག་ཁྱེར་ཡོང་ནས་དེའི་ནང་ཚུ་ཅུང་ཙམ་སྐྱུགས། (དཔེ་རིས་༡༤་༡༤་༡) དོ་རུག་ཅིག་ཁྱེར་ཡོང་

ནས་ཤེལ་ཤོར་གྱི་ཚུའི་ནང་ཐིམ་དུ་ཚུགས། (དཔེ་རིས་༡༤་༡༤་༢)

ང་ཚོས་ག་རེ་མཐོང་བྱུང་ངམ་ཞེ་ན། **ཤེལ་ཤོར་ནང་གི་ཚུའི་མཐོ་ཚད་ཡར་འཕར་ཡོད།**

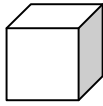
འདི་ལས་ཅི་ཞིག་ཤེས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། དོ་རུག་གིས་ཚུ་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པ་དེ་ནི། དོ་ཡིས་བར་སྐྱང་གི་སློང་ཆ་

བརྒྱང་བའི་ཆ་དང་མཉམ་པ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོ་ཡིས་སློང་ཆ་ངེས་ཅན་ཞིག་འཛིན་པས་སོ། །

སླ་གཟུགས་ཀྱིས་བརྒྱང་བའི་སློང་ཆ་ཡི་གྲངས་འབོར་རམ། ཆེ་ཚུང་། ཡང་ན་ཚད་ལ། སླ་གཟུགས་དེའི་བོངས་

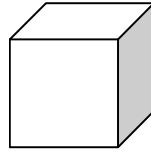

1 mm cube

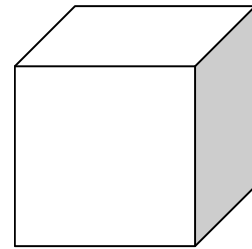
མི་ལི་མི་ཏར་1 ཚན་གྱི་ཤོ་གཟུགས།

1 cm cube

སན་ཏི་མི་ཏར་1 ཚན་གྱི་ཤོ་གཟུགས།

1 m cube

མི་ཏར་1 ཚན་གྱི་ཤོ་གཟུགས།

དཔེ་རིས་༡༩་༡༥

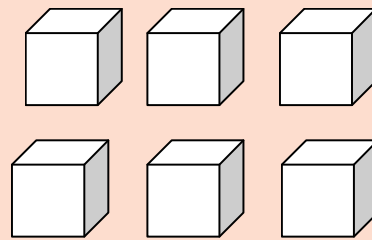
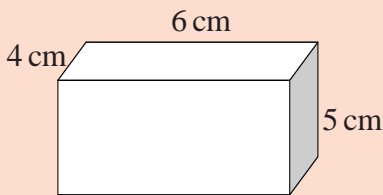
ང་ཚོས་མཐའི་རིང་ཚད་1 mm ཚན་གྱི་ཤོ་གཟུགས་ཤིག་བོངས་ཚད་འདྲེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞིར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས། བོངས་ཚད་དེ་མི་ལི་མི་ཏར་ཤོ་གཟུགས་མའམ། **མི་ལི་མི་ཏར་སུམ་སྐྱུར་མ་** (cubic mm or cu mm) ཡི་ཐོག་ནས་མཚོན་དགོས། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་མཐའི་རིང་ཚད་1 cm ཚན་གྱི་ཤོ་གཟུགས་ཚད་གཞི་བྱས་ན། བོངས་ཚད་དེ་**སན་ཏི་མི་ཏར་ཤོ་གཟུགས་མའམ།** **སན་ཏི་མི་ཏར་སུམ་སྐྱུར་མ་** (cubic cm or cu cm) ཡི་ཐོག་ནས་མཚོན་དགོས། དེ་མཚུངས། མཐའི་རིང་ཚད་1 m ཚན་གྱི་ཤོ་གཟུགས་ཚད་གཞི་བྱེད་སྐབས། བོངས་ཚད་དེ་**མི་ཏར་ཤོ་གཟུགས་མའམ།** **མི་ཏར་སུམ་སྐྱུར་མ་** (cubic m or cu m) ཡི་ཐོག་ནས་མཚོན་དགོས།

༡༩་༥ ཤོ་གཟུགས་བགྲངས་ཏེ་བོངས་ཚད་འཚོལ་བ།

Finding Volume by Counting Cubes

བྱེད་སྒོ། ང་ཚོས་དཀྱིམ་6 cm དང་ཞིང་4 cm དཔངས་5 cm བཅས་ཡིན་པའི་ཤོག་སྐྱམ་ཞིག་དང་། མཐའི་རིང་ཚད་1 cm ཡིན་པའི་ཤོ་གཟུགས་འགའ་ཁྲེར་ཡོང་དགོས། (དཔེ་རིས་༡༩་༡༦)

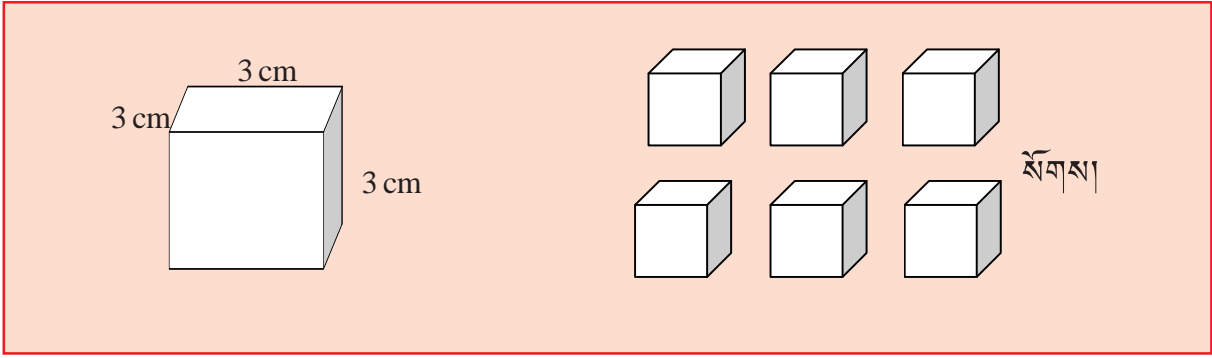
སོགས།

དཔེ་རིས་༡༩་༡༦

ད་ལྟ། ང་ཚོས་ཤོག་སྐྱམ་དེའི་ནང་ཚད་གཞི་ཤོག་ཟུགས་དེ་དག་མ་ཁེངས་བར་དུ་སྐྱུགས་དགོས།
 གལ་ཏེ་ཤོག་ཟུགས་གི་མཐའ་རིང་ཚད་1 cm ཡིན་ན། ང་ཚོས་མཐོང་གསལ་ལ། མཐའ་རིང་ཚད་1 cmཅན་
 གྱི་ཤོག་ཟུགས་མ་120 ཡིས་ཤོག་སྐྱམ་དེ་ཡོངས་སུ་ཁེངས་བྱུང་། དེར་བརྟེན། ཤོག་སྐྱམ་དེའི་བོངས་ཚད་ཀྱང་ཤོག་ཟུགས་
 མ་120 འདུག་ཟེར་ནས་བཤད་ཚོག་ དེ་ནི་120 cu cm ཞེས་འབྲི་ལོ། །

བྱེད་སྒོ། མཐའ་རིང་ཚད་3 cmཡིན་པའི་ཤོག་སྐྱམ་ཤོག་ཟུགས་གིག་དང་། མཐའ་རིང་ཚད་1 cmཡིན་པའི་
 ཤོག་ཟུགས་འགའ་ཁྱེར་ཤོག་(དཔེ་རིས་༡༤་༡༥)

དཔེ་རིས་༡༤་༡༥

ཤོག་སྐྱམ་ཤོག་ཟུགས་མ་དེའི་ནང་ཤོག་ཟུགས་ཚུང་ཚུང་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་མ་ཁེངས་བར་དུ་སྐྱུགས།
 ང་ཚོས་ག་རེ་མཐོང་བྱུང་ངམ་ཞེ་ན།
 ཤོག་སྐྱམ་ཤོག་ཟུགས་མ་དེ་ཁེངས་པ་ལ་ཤོག་ཟུགས་ཚུང་ཚུང་27 ཟུགས་དགོས་བྱུང་། དེར་བརྟེན། ཤོག་ཟུགས་
 མ་དེའི་བོངས་ཚད་ནི་སན་ཁི་མི་ཌར་ཤོག་ཟུགས་མ་27 རེད་ཅེས་བཤད་ཚོག་ དེ་ནི་27 cu cmཞེས་འབྲི་ལོ། །

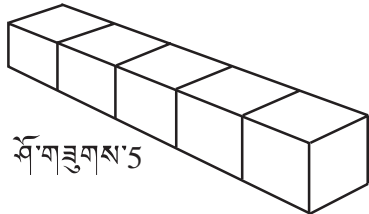
༡༤.༧ སྐྱམ་གཟུགས་དང་ཤོ་གཟུགས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཚིག་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་བཤེན་གྱི་འགྲེམ་སྟེན་

Formulae for Volume of a Cuboid and a Cube

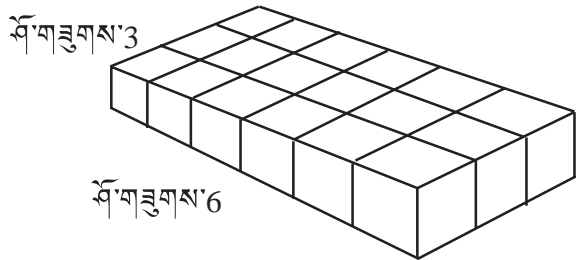
གོང་གི་སྐྱམ་ཚན་༡༤.༥ རྒྱུ་དང་། ང་ཚོས་ཚིག་ལུགས་ཤོ་གཟུགས་མ་བཟང་ས་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ བོད་སྐད་ཚིག་ལུགས་སྐྱེད་སྐྱེད་ལོ་དང་། ཐབས་ལམ་འདི་ནི་དུས་ཤོན་ཆེ་ཞིང་། དཔེར་ན་མཐའི་རིང་ཚད་3.5 cm, 4 cm, 2.5 cm ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པའི་སྐྱམ་སྐྱེད་ལུགས་ལེན་བྱེད་མི་བདེ་བའི་དཀའ་ངལ་ཡོད།

དང་ཚོས་བྱེད་སློབ་ཤིག་སྟེ། སྐྱམ་གཟུགས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཚིག་ལུགས་(V)འཛུགས་བཤེན་གྱི་འགྲེམ་སྟེན་ །

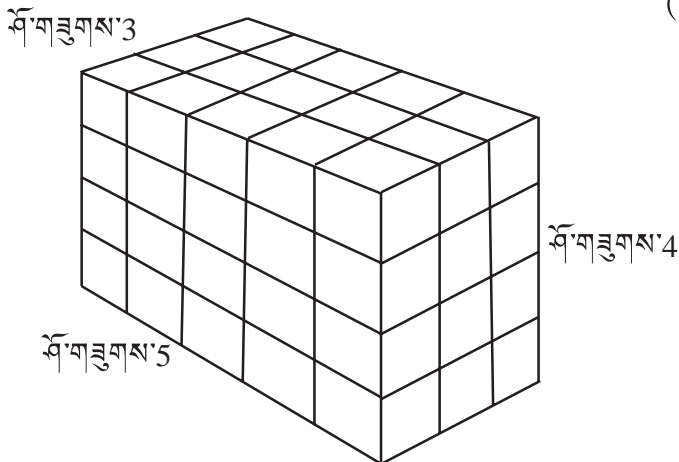
བྱེད་སློབ་༡ ཚིག་ལུགས་ཚན་ཅན་ཡིན་པའི་ཤོ་གཟུགས་མ་ཁ་ཤ་ཤས་ཤིག་ཀྱི་ཤོ་གཟུགས་དཔེར་ན་ནས་ཤོ་གཟུགས་5 རྒྱུ་སྐྱེད་ རྒྱུ་སྐྱེད་ཤོ་གཟུགས་ཤིག་བཟོས།
དཔེར་ན་༡༤.༧.༡ རྒྱུ་སྐྱེད་ཤོ་གཟུགས་6 རྒྱུ་སྐྱེད་གཞི་བས་བྱས་ནས་སྐྱེད་སྐྱེད།
ཡང་། དཔེར་ན་༡༤.༧.༢ རྒྱུ་སྐྱེད་ཤོ་གཟུགས་6 རྒྱུ་སྐྱེད་གཞི་བས་བྱས་ནས་སྐྱེད་སྐྱེད།

(1)

(2)

(3)

དཔེར་ན་༡༤.༧.༤

ད་ལྟ། ང་ཚོས་ཤོ་གཟུགས་རྣམས་བགྲངས་ཏེ་བོངས་ཚད་འཚོལ་དགོས། ང་ཚོར་ཐོབ་པའི་གྲངས་ཐོ་
རྣམས་གཤམ་གྱི་རེ་ལུ་མིག་ནང་བསྐྱངས་ན།

སྐྱམ་གཟུགས།	དྲུགས། (l) cm	ཞེང་། (b) cm	དཔངས། (h) cm	བོངས་ཚད། (V) cu cm
(༡)	5	1	1	$5 = 5 \times 1 \times 1$
(༢)	6	3	1	$18 = 6 \times 3 \times 1$
(༣)	5	3	4	$60 = 5 \times 3 \times 4$

ང་ཚོས་གང་ཞིག་མཐོང་བུང་ངམ་ཞེ་ན།

སྐྱམ་གཟུགས་ཀྱི་བོངས་ཚད་ནི། $=$ དྲུགས། $\times$ ཞེང་། $\times$ དཔངས།

ཡང་ན། $V = l \times b \times h$

ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལ། ཤོ་གཟུགས་སྐབས། $l = b = h$

དེར་བརྟེན། ཤོ་གཟུགས་ཀྱི་བོངས་ཚད་ནི། $=$ མཐའ། $\times$ མཐའ། $\times$ མཐའ།

ཡང་ན། $V = l \times l \times l$

རྩིས་དཔེ། 7. སྐྱམ་གཟུགས་ཤིག་གི་དྲུགས་5 cm དང་། ཞེང་2.5 cm དཔངས་སམ་མཐོ་ཚད་ནི་3.2 cm
བཅས་ཡིན། དེའི་བོངས་ཚད་ཚོལ།

ལན། ང་ཚོས་ཤེས་ཟིན་པ་ནི། དྲུགས་ནི། 5 cm
ཞེང་ནི། 2.5 cm
དཔངས་ནི། 3.2 cm

ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལ། $V = l \times b \times h$

དེར་བརྟེན། $V = 5 \times 2.5 \times 3.2$ cu cm

$= 40$ cu cm

ཚུལ་དཔེ། 8. མཐའ་འཁོར་ཚད་4.2 cm ཅན་གྱི་ལྗུགས་སྐྱམ་ཤོ་གཟུགས་མ་ཞིག་གི་བོད་སྐད་ཚིག་ལ།

ལན། ཤོ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་ནི། 4.2 cm

ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལ། $V = l \times l \times l$

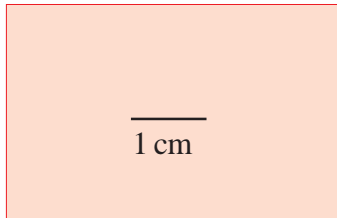
དེར་བརྟེན། $V = 4.2 \times 4.2 \times 4.2 \text{ cu cm}$
 $= 74.088 \text{ cu cm}$

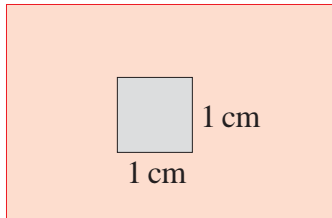
སློབ་ཚན། 14.5

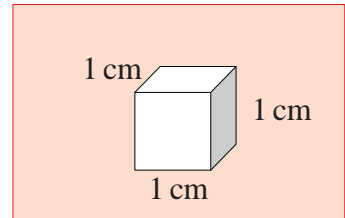
1། ག་གམ་གསལ་ལས་བོད་སྐད་ཚིག་གི་ཚད་གཞི་གང་ཞིག་བྱེད་ཚོག་གམ།

(ཀ)

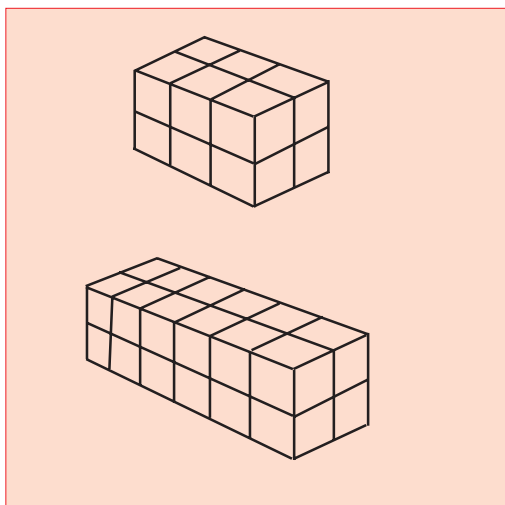

(ཁ)

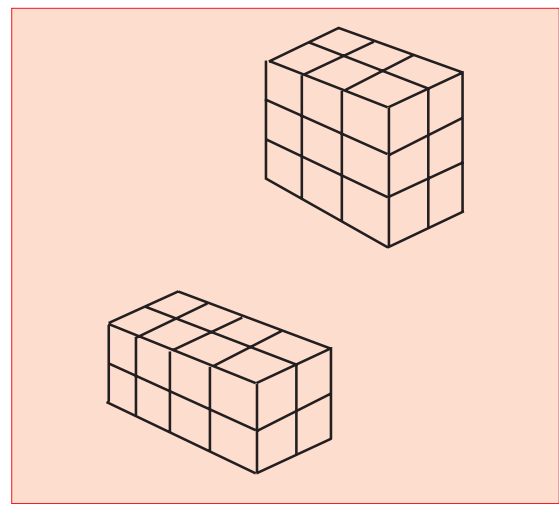

(ག)

2། ག་གམ་གསལ་སྐྱམ་གཟུགས་གཉིས་ཏེ་ཡོད་པ་ཁག་གི་བོད་སྐད་ཚིག་མཚུངས་མིན་རྟོགས།

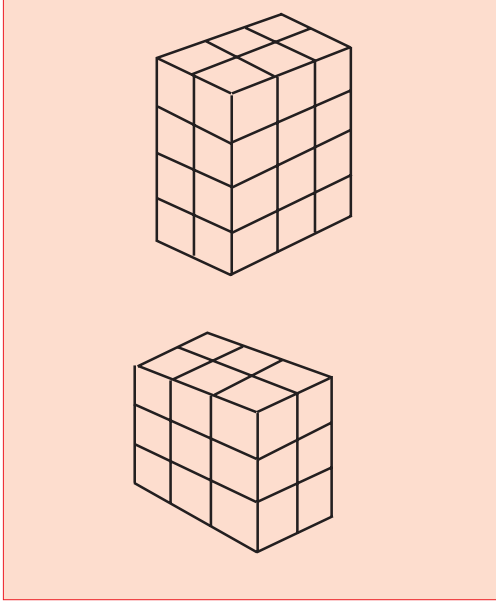

(ཀ)

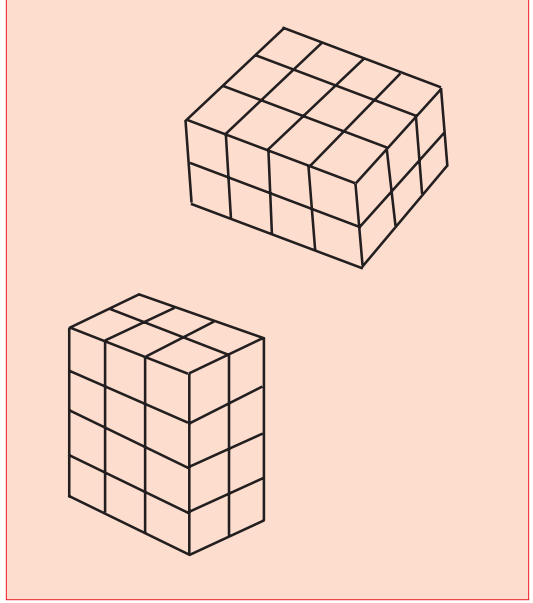

(ཁ)

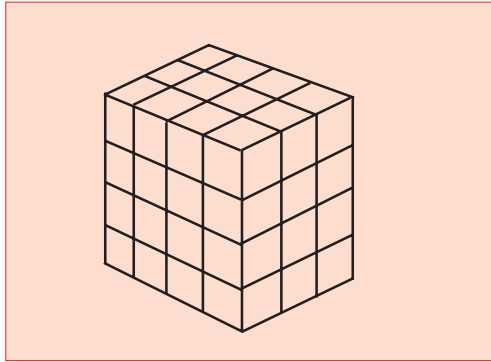

(ག)

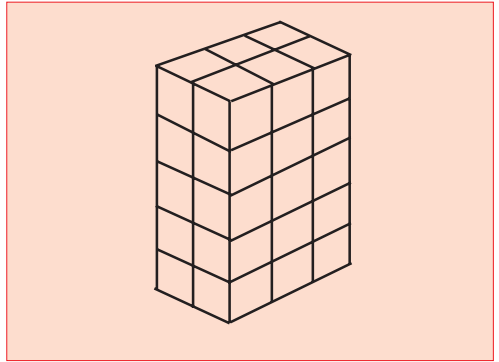

(ང)

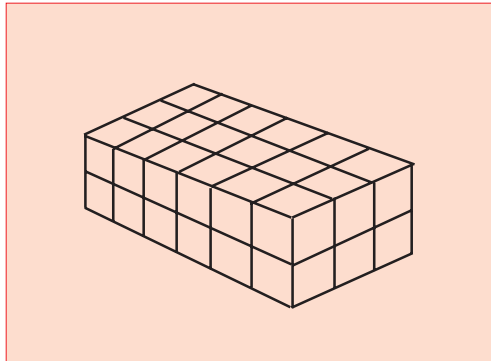
3. ག་གམ་གསལ་སྤྲ་གཟུགས་ཁག་ལས། བོངས་ཚད་ཚུང་ཤོས་དེ་གང་ཡིན་ནམ།

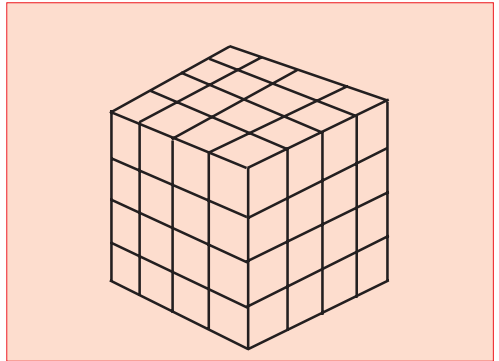
(ག)

(ཁ)

(ག)

(ང)

སློབ་ཚན་ཁག་གི་ལན་གནད་བསྐྱེད་སྤྱོད།

སློབ་ཚན།1.1

- ༡། ཀ) ལྷ་བརྒྱ་སྐྱུལ་ཕུ་སོ་དགུ།
 ཁ) ཆིག་སློང་བརྒྱ་མེད་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུ།
 ག) ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སློང་ཆིག་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅ་དགུ།
 ང) བདུན་ཁྲི་སློང་མེད་བརྒྱ་མེད་ལྷ།
- ༢། ཀ) 5109   ཁ) 4200   ག) 8009   ང) 87935
 ཅ) 90090
- ༣། ཀ) 74995, 75095, 75195   ཁ) 90306, 91306, 92306
 ག) 40805, 39805, 38805   ང) 59918, 59818, 59718
- ༤། ཀ) 600   ཁ) 90   ག) 0 ཡང་ན་གྲངས་ཀྱི་ཚབ་འཛིན་ཞིག   ང) 30000
- ༥། ཀ) 7000 + 900 + 90 + 3   ཁ) 20000 + 7000 + 30 + 2
 ག) 5000 + 500 + 50   ང) 10000 + 5
- ༦། ཀ) 90   ཁ) 900   ག) 9000   ང) 90000
- ༧། 87965
- ༨། 10368; 86310
- ༩། ཀ) 20457; 75420   ཁ) 10689; 98610
 ག) 12358; 85321   ང) 10368; 86310
- ༡༠། 990 > 909 ཡང་ན།   909 < 990

སློབ་ཚན།1.1

- ༡། ཀ) <   ཁ) <   ག) >   ང) <   ཅ) <   ཆ) <
- ༢། ཀ) <   ཁ) <   ག) >   ང) >
- ༣། ཀ) 2000 > 800   ཁ) 4000 > 60   ག) 3000 > 400
- ༤། ཀ) རྒྱུ་ཤོས་ནི་9012, ཆེ་ཤོས་ནི་79024   ཁ) རྒྱུ་ཤོས་ནི་42016, ཆེ་ཤོས་ནི་46102
 ག) རྒྱུ་ཤོས་ནི་30721, ཆེ་ཤོས་ནི་31021   ང) རྒྱུ་ཤོས་ནི་85769, ཆེ་ཤོས་ནི་85976
- ༥། ཀ) 45027 ,   45270 ,   45702 ,   45720
 ཁ) 80237 ,   82037 ,   82307 ,   82370
 ག) 1187 ,   1189 ,   11875 ,   11895

- ༤།   ༡) 42059 ,   40592 ,   40529 ,   40295
       ༢) 76140 ,   76104 ,   76041 ,   76014
       ༣) 28373 ,   28339 ,   2837 ,   2833

ལྷོང་ཚན།1.1

- ༡།   ༡) 790   ༢) 1260   ༣) 510   ༤) 12100
       ༥) 3790   ༦) 10910   ༧) 7530   ༨) 2470
       ༩) 6200   ༡༠) 5010   ༡༡) 1200   ༡༢) 3500
- ༢།   ༡) 1900   ༢) 6300   ༣) 8100   ༤) 2500
       ༥) 7100   ༦) 500   ༧) 7600   ༨) 3100
       ༩) 6300   ༡༠) 1100   ༡༡) 1200   ༡༢) 6600
- ༣།   ༡) 2000   ༢) 10000   ༣) 10000   ༤) 1000
       ༥) 12000   ༦) 5000   ༧) 8000   ༨) 3000
       ༩) 4000   ༡༠) 81000   ༡༡) 80000   ༡༢) 4000
- ༤།   ༡) ཉེ་ཤོས་བརྒྱ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 960
       ཉེ་ཤོས་བརྒྱ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 1000
       ཉེ་ཤོས་སྤོང་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 1000
       ༢) ཉེ་ཤོས་བརྒྱ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 45630
       ཉེ་ཤོས་བརྒྱ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 45600
       ཉེ་ཤོས་སྤོང་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 46000
       ༣) ཉེ་ཤོས་བརྒྱ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 79090
       ཉེ་ཤོས་བརྒྱ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 79100
       ཉེ་ཤོས་སྤོང་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་མུ་མེད་ལྷན་ཁག་གི་འབྲུག་པོ་གྲངས་ 79000
- ༥།   ༡) Rs 700   ༢) Rs 900   ༣) Rs 3400   ༤) Rs 9100
       ༥) 1300 km   ༦) 400 m   ༧) 600 cm   ༨) 2500 m
       ༩) 400 g   ༡༠) 900 kg   ༡༡) 300 l   ༡༢) 800 mg
- ༦།   265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274
- ༧།   ༡) གྲངས་ཚུང་ཤོས་ནི་250,   ༢) ཚུང་ཤོས་ནི་5500,
       ཆེ་ཤོས་ནི་349   ༣) ཆེ་ཤོས་ནི་6499

ལྷོང་ཚན།1.4

- ༡།   ༡) 26   ༢) 29   ༣) 72   ༤) 91
       ༥) 85   ༦) 99   ༧) 89   ༨) 97
       ༩) 55   ༡༠) 49
- ༢།   ༡) VII   ༢) XXXIII   ༣) XLVIII   ༤) LXXVI
       ༥) XCV   ༦) XIX   ༧) XLI   ༨) XCVIII

སྤྱི་ཚན་2.3 (ཡི་གེའི་ཚིག་པ་གཞིའི་དཔེ་མཚོན།)

- ༡། སློབ་གྲྭ་ཞིག་ལ་སློབ་ཕྱག་879 ཡོད་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་གཞན་ཞིག་ནང་སློབ་ཕྱག་448 ཡོད། བྱོན་བརྩོམས་སློབ་ཕྱག་ག་ཚོད་ཡོད་དམ།
- ༢། རྒྱུད་ཚལ་ཞིག་ནང་ཨ་མའི་སྤོང་པོ་207 དང་། ཀེ་ལའི་སྤོང་པོ་115 ཀྱུ་ཤུའི་སྤོང་པོ་122 བཅས་ཡོད་ན། རྒྱུད་ཚལ་དེའི་ནང་བྱོན་བརྩོམས་ཤིང་སྤོང་ག་ཚོད་ཡོད་དམ།
- ༣། ཚོང་བདག་ཅིག་ལ་རྒྱུང་འཁོར་གྲངས་100 ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱུང་འཁོར་གྲངས་57 བཙོངས་ཟེན་ན། ད་དུང་རྒྱུང་འཁོར་ག་ཚོད་ལྷག་གམ།
- ༤། མི་གསུམ་གྱིས་མི་ཚང་ཉམ་ཐག་ལ་ཞལ་འདེབས་ཆེད་སྤྱི་བ་གསོ་ཚོགས་པ་ཞིག་ལ་སྟོར་150 དང་། སྟོར་200 སྟོར་125 བཅས་གནང་ཡོད་ན། སྤྱི་བ་གསོ་ཚོགས་པ་དེར་བྱོན་བརྩོམས་ཞལ་འདེབས་ག་ཚོད་བྱུང་ཡོད་དམ།
- ༥། ཞབས་སྟེགས་ཤིག་ལ་རྒྱུང་པ་4 ཡོད། ཞབས་སྟེགས་དེ་འདྲ་4 ལ་རྒྱུང་པ་ག་ཚོད་ཡོད་དམ།
- ༦། རྒྱང་ཕྱག་12 སྟོགས་པོ་2 ལ་ཆ་སྟོམས་བཞོས་པ་ན། མི་རེར་རྒྱང་ཕྱག་ག་ཚོད་ཐོབ་ཡོད་དམ།
- ༧། མེ་ཉོག་ཚོང་ཁང་ཞིག་ནང་མེ་ཉོག་གི་སྤྲང་བ་12 ཡོད། སྤྲང་བ་རེ་རེའི་ནང་མེ་ཉོག་གྲངས་25 རེ་ཡོད་ན། སྤྲང་བ་བཟོ་སྤྲོད་མེ་ཉོག་ག་ཚོད་ཐོབ་སྤྱོད་བཏང་འདུག་གམ།
- ༨། རྒྱང་ཕྱག་གི་ཤོག་སྐམ་7 ཡོད་པའི་ནང་། ཤོག་སྐམ་རེ་རེའི་ནང་རྒྱང་ཕྱག་50 རེ་ཡོད་ན། བྱོན་བརྩོམས་རྒྱང་ཕྱག་ག་ཚོད་ཡོད་དམ།
- ༩། ཞོགས་པའི་རྒྱིག་གལ་སྐབས་སུ། བུ་མོ་སྟར་པ་24 ཡོད་པའི་ནང་། སྟར་པ་རེར་བུ་མོ་གྲངས་18 རེ་ཡོད་ན། བྱོན་བརྩོམས་བུ་མོ་ག་ཚོད་ཡོད་དམ།
- ༡༠། རྒྱངས་འཁོར་8 གྱིས་དོས་ཁང་ཞིག་ནས་གོ་ཞིབ་གསོ་སྦྱོར་མས་མཉམ་བཞོས་གྱིས་སྦྱེལ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་དོས་ཁང་ནང་གོ་ཞིབ་གསོ་སྦྱོར་1920 ཡོད་ན། རྒྱངས་འཁོར་རེས་གསོ་སྦྱོར་ག་ཚོད་འབྲེར་དགོས་མཁམ། (སྦྱོར་བྱུག་མའི་དོན།)
- ༡༡། གྲངས་80 དང་90 ཡི་བསྐྱར་ཐོབ་གང་ཡིན་ནམ།
- ༡༢། འཛིབ་རིལ་24 རེ་ཤོག་སྐམ་རེ་བྲུས་ན། འཛིབ་རིལ་3648 འདུག་པར་ཤོག་སྐམ་ག་ཚོད་དགོས་མཁམ།
- ༡༣། འཛིན་གྲུ་ལུ་འདི་ལྷ་རེའི་སློབ་ཡོན་སྟོར་12 ཡིན་ན། སློབ་ཕྱག་35 ནས་བསྡུས་པའི་ལྷ་རེའི་སློབ་ཡོན་ག་ཚོད་ཡིན་ནམ།
- ༡༤། མཁྲིག་མའི་ཚུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ཞིག་གི་གོང་ཚད་སྟོར་750 ཡིན་ན། ཚུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དེ་འདྲ་8 གྱི་རིན་འབབ་ག་ཚོད་ཡིན་ནམ།
- ༡༥། དེབ་ཅིག་གི་གོང་ཚད་སྟོར་30 ཡིན་ན། དེབ་དེ་འདྲ་45 ཡི་རིན་འབབ་ག་ཚོད་ཡིན་ནམ།
- ༡༦། ལྷར་མ་ཞིག་ལ་སྐར་ཆ་60 རེ་ཡོད། ལྷར་མ་60 ལ་སྐར་ཆ་ག་ཚོད་ཡོད་དམ།

༤། ཀ) 20, 40, 60   ཁ) 12, 24, 36   ག) 30, 60, 90   ཅ) 48, 96, 144

སྒྲིབ་ཚན།3.4

༡། ཀ) 5   ཁ) 7   ག) 1
         ཅ) 1   ཅ) 20   ཅ) 1

༢། ཀ) 15   ཁ) 16   ག) 12   ཅ) 20

སྒྲིབ་ཚན།3.5

༡། ཀ) 5   ཁ) 12   ག) 25   ཅ) 14   ཅ) 16
         ཅ) 22   ཅ) 5   ཅ) 13   ཅ) 17   ཅ) 28

༢། ཀ) 35   ཁ) 60   ག) 18   ཅ) 7

༣། ཀ) 9   ཁ) 10   ག) 1
         ཅ) 19   ཅ) 1   ཅ) 5

སྒྲིབ་ཚན།3.6

༡། ཀ) 12, 24, 36; LCM = 12   ཁ) 10, 20, 30; LCM = 10
         ག) 15, 30, 45; LCM = 15   ཅ) 7, 14, 21; LCM = 7
         ཅ) 24, 48, 72; LCM = 24   ཅ) 21, 42, 63; LCM = 21

༢། ཀ) 30   ཁ) 12   ག) 120
         ཅ) 18   ཅ) 28   ཅ) 18

སྒྲིབ་ཚན།3.7

༡། ཀ) 1050   ཁ) 315   ག) 168   ཅ) 1122   ཅ) 1470
         ཅ) 180   ཅ) 1575   ཅ) 72   ཅ) 990

༢། ཀ) 1200   ཁ) 2376   ག) 54   ཅ) 210   ཅ) 1485
         ཅ) 1540   ཅ) 504   ཅ) 1230   ཅ) 3795

སྒྲིབ་ཚན།4.1

༡། ཀ) ལྷ་སྐྱུག་3   ཁ) འུ་མོ་4   ག) འུ་མོ་5
         ཅ) རྟོ་བ་30   ཅ) ལྷ་སྐྱུག་17   ཅ) ལྷ་སྐྱུག་36

༢། ཀ) འུ་2   ཁ) ལྷ་སྐྱུག་3   ག) ལྷ་སྐྱུག་4
         ཅ) ལྷ་སྐྱུག་15   ཅ) ལྷ་སྐྱུག་21   ཅ) ལྷ་སྐྱུག་13

- ༣) ཀ) འབྲིག་བསྐྱེས་3   ཁ) སྤྱི་ལོ་ཉི་6   ག) ལྷ་15
          ང) ལྷ་ཁྲི་27   ཅ) སྤྱི་ལོ་21   ཆ) ལྷ་ཁྲི་39
 ༤) ཀ)   ཁ) $\frac{1}{2}$
 ༥) ཀ) སྤྱི་ལོ་དེའི་བས་30   ཁ) སྤྱི་ལོ་དེའི་བས་12   ག) སྤྱི་ལོ་དེའི་བས་120

ལྷོ་ཚན་4.2

- ༡) ཀ) $\frac{6}{3}$ ཁ) $\frac{25}{5}$ ག) $\frac{40}{8}$ ང) $\frac{18}{9}$
          ཅ) $\frac{18}{3}$ ཆ) $\frac{55}{11}$ ཇ) $\frac{96}{32}$ ཉ) $\frac{125}{50}$
 ༢) ཀ) $9 \div 7$ ཁ)   ག)   ང)   ཅ)   ཆ)   ཇ)   ཉ)

ལྷོ་ཚན་4.3

- ༡) ཀ)   ཁ) $\frac{23}{7}$ ག) $\frac{15}{8}$ ང) $\frac{25}{6}$
          ཅ) $\frac{20}{7}$ ཆ) $\frac{61}{8}$ ཇ) $\frac{53}{5}$ ཉ) $\frac{187}{12}$
 ༢) ཀ) $3\frac{2}{5}$ ཁ) $3\frac{1}{9}$ ག) $3\frac{1}{13}$ ང) $11\frac{6}{7}$
          ཅ) $9\frac{1}{11}$ ཆ) $42\frac{2}{3}$ ཇ) $16\frac{1}{9}$ ཉ) $11\frac{1}{15}$

ལྷོ་ཚན་4.4

- ༡) ཀ) 28   ཁ) 16   ག) 12
          ང) 12   ཅ) 28   ཆ) 64
 ༢) ཀ) $\frac{12}{20}$ ཁ) $\frac{9}{15}$ ག) $\frac{18}{30}$ ང) $\frac{27}{45}$
 ༣) ཀ) $\frac{15}{20}$ ཁ) $\frac{3}{4}$ ག) $\frac{180}{240}$ ང) $\frac{135}{180}$
 ༤) ཀ) $\frac{15}{18}$ ཁ) $\frac{15}{18}$ ག) $\frac{25}{30}$ ང) $\frac{30}{36}$
 ༥) ཀ) འདྲ་མཚུངས་ཡིན།   ཁ) འདྲ་མཚུངས་མིན།   ག) འདྲ་མཚུངས་མིན།
          ང) འདྲ་མཚུངས་ཡིན།   ཅ) འདྲ་མཚུངས་མིན།   ཆ) འདྲ་མཚུངས་ཡིན།

98-2536
54

ལྷོང་ཚན་4.5

ཀ) ཀ) $\frac{5}{9}$	ཁ) $\frac{1}{4}$	ག) $\frac{9}{14}$	ང) $\frac{1}{2}$
ཅ) $\frac{7}{10}$	ཆ) $\frac{5}{9}$	ཇ) $\frac{1}{4}$	ཉ) $\frac{3}{13}$
ཊ) ཀ) $\frac{15}{16}$	ཁ) $\frac{4}{5}$	ག) $\frac{13}{19}$	ང) $\frac{6}{7}$
ཅ) $\frac{3}{2}$	ཆ) $\frac{7}{5}$	ཇ) 3	ཉ) 4

ལྷོང་ཚན་4.6

ཀ) ཀ) 14	ཁ) 4	ག) 70	ང) 18	ཅ) 2
ཆ) 289	ཇ) 100	ཉ) 75	ད) 800	
ཀ) ཀ) སྒྲིབ་28	ཁ) སྒྲིབ་50	ག) 18 m	ང) 30 km	ཅ) 42 kg
ཆ) 100 g	ཇ) 100 l	ཉ) སྒྲིབ་700	ད) ༥༥'80	མ) སྒྲིབ་1250
ད) 75 cm	ན) 217 kl			

ལྷོང་ཚན་4.7

ཀ) ཀ) $\frac{3}{7} < \frac{5}{7}$	ཁ) $\frac{6}{7} > \frac{6}{11}$	ག) འདྲ་མཚུངས་ཡིན།
ང) འདྲ་མཚུངས་ཡིན།	ཅ) $\frac{8}{3} > \frac{8}{13}$	ཆ) $\frac{4}{9} < \frac{11}{9}$
ཀ) ཀ) $\frac{1}{9}, \frac{2}{9}, \frac{3}{9}, \frac{4}{9}, \frac{5}{9}, \frac{6}{9}, \frac{7}{9}$		
ཁ) $\frac{1}{6}, \frac{2}{6}, \frac{3}{6}, \frac{4}{6}, \frac{5}{6}$		
ག) $\frac{2}{13}, \frac{5}{13}, \frac{8}{13}, \frac{9}{13}, \frac{11}{13}$		
ང) $\frac{3}{68}, \frac{15}{68}, \frac{17}{68}, \frac{43}{68}, \frac{58}{68}$		
ཀ) ཀ) $\frac{7}{8}, \frac{7}{10}, \frac{7}{11}, \frac{7}{18}, \frac{7}{25}$		
ཁ) $\frac{19}{22}, \frac{19}{27}, \frac{19}{30}, \frac{19}{36}, \frac{19}{49}$		

ག) $\frac{10}{15}, \frac{10}{20}, \frac{10}{29}, \frac{10}{33}, \frac{10}{50}$

ང) $\frac{37}{41}, \frac{37}{47}, \frac{37}{50}, \frac{37}{85}, \frac{37}{100}$

ལྷོ་ཚོན་|4.8

༡) ཀ) $\frac{1}{5} < \frac{2}{5} < \frac{3}{5} < \frac{4}{5}$

ག) $\frac{3}{12} < \frac{3}{8} < \frac{3}{6} < \frac{3}{4}$

༢) ཀ) $\frac{8}{5} > \frac{8}{9} > \frac{8}{13} > \frac{8}{17}$

ག) $\frac{5}{9} > \frac{1}{3} > \frac{4}{15} > \frac{3}{12}$

ཁ) $\frac{2}{5} < \frac{1}{2} < \frac{3}{5} < \frac{3}{4}$

ང) $\frac{5}{16} < \frac{3}{8} < \frac{6}{12} < \frac{4}{6}$

ཁ) $\frac{11}{12} > \frac{7}{12} > \frac{5}{12} > \frac{3}{12}$

ང) $\frac{9}{14} > \frac{13}{28} > \frac{11}{35} > \frac{2}{7}$

ལྷོ་ཚོན་|5.1

༡) ཀ) $\frac{3}{6}, \frac{2}{6}$

ཁ) $\frac{6}{10}, \frac{7}{10}$

ག) $\frac{16}{36}, \frac{15}{36}$

ང) $\frac{16}{30}, \frac{21}{30}$

ཅ) $\frac{15}{18}, \frac{4}{18}$

ཆ) $\frac{16}{42}, \frac{27}{42}$

༢) ཀ) $\frac{17}{21}$

ཁ) $\frac{53}{63}$

ག) $\frac{13}{30}$

ང) $\frac{47}{36}$

ཅ) $\frac{22}{15}$

ཆ) $\frac{23}{30}$

ཇ) $\frac{91}{66}$

ཉ) $\frac{37}{39}$

༣) ཀ) $\frac{19}{12}$

ཁ) $\frac{79}{42}$

ག) $\frac{19}{12}$

ང) $\frac{51}{40}$

ཅ) $\frac{7}{6}$

ཆ) $\frac{53}{42}$

ཇ) $\frac{19}{16}$

ཉ) $\frac{77}{36}$

ཉ) $\frac{151}{100}$

ཐ) $\frac{55}{12}$

ད) $\frac{115}{12}$

ལྷོ་ཚོན་|5.2

༡) ཀ) $\frac{4}{21}$

ཁ) $\frac{11}{60}$

ག) $\frac{11}{15}$

ང) $\frac{19}{15}$

ཅ) $\frac{5}{12}$

ཆ) $\frac{13}{45}$

༢) ཀ) $\frac{1}{10}$

ཁ) $\frac{4}{21}$

ག) $\frac{1}{35}$

ང) $\frac{9}{20}$

ཅ) $\frac{3}{50}$

ཆ) $\frac{41}{6}$

ཁ)	$\frac{1}{90}$	ན)	$\frac{5}{3}$	ད)	$\frac{2}{3}$
ཀ)	$\frac{9}{16}$	ཎ)	$\frac{3}{77}$	ག)	$\frac{3}{70}$
ང)	$\frac{67}{9}$	ཅ)	$\frac{24}{5}$	མ)	$\frac{11}{21}$

ལྷོ་ཚོན།5.3

ཀ)	ཀ)	$\frac{1}{30}$	ཎ)	$\frac{1}{60}$	ག)	$\frac{5}{70}$	ང)	$\frac{1}{80}$
	ཅ)	$\frac{2}{15}$	མ)	$\frac{1}{60}$	ཁ)	$\frac{1}{100}$	ན)	$\frac{1}{60}$
	ད)	$\frac{9}{10}$	ག)	0	ཎ)	$\frac{56}{9}$	ཅ)	9
ཀ)	ཀ)	$\frac{1}{4}$	ཎ)	$\frac{1}{18}$	ག)	$\frac{1}{8}$	ང)	$\frac{1}{20}$
	ཅ)	$\frac{5}{9}$	མ)	$\frac{3}{16}$	ཁ)	$\frac{6}{35}$	ན)	$\frac{8}{27}$
ཀ)	ཀ)	$\frac{35}{32}$	ཎ)	$\frac{7}{15}$	ག)	$\frac{1}{10}$		

ལྷོ་ཚོན།5.4

ཀ)	ཀ)	$\frac{27}{40}$	ཎ)	$\frac{7}{9}$	ག)	$\frac{5}{4}$
	ང)	$\frac{39}{8}$	ཅ)	$\frac{7}{36}$	མ)	$\frac{125}{52}$
ཀ)	ཀ)	$\frac{1}{3}$	ཎ)	$\frac{44}{7}$	ག)	$\frac{44}{5}$
	ང)	$\frac{40}{7}$	ཅ)	$\frac{9}{100}$	མ)	130
ཀ)	ཀ)	$\frac{7}{32}$	ཎ)	$\frac{9}{34}$	ག)	$\frac{55}{27}$
	ང)	$\frac{7}{4}$	ཅ)	$\frac{17}{35}$	མ)	$\frac{10}{3}$

ལྷོ་ཚོན།6.1

ཀ)	ཀ)	12.17	ཎ)	8.05	ག)	307.409	ང)	660.025
ཀ)	ཀ)	65.27	ཎ)	43.09	ག)	88.502		
	ང)	30.486	ཅ)	0.307	མ)	651.8		
ཀ)	ཀ)	བདུན་ཚོག་གཉིས།			ཎ)	སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཚོག་བརྒྱད།		

ག) འུག་ཚེག་གཉིས་ལྷ་།	ང) ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཚེག་ལྷ་དྲུག་འོར་བཞི།
ཅ) ལྷ་དྲུག་འོར་ཚེག་ལྷ་དྲུག་།	ཆ) དགུ་ཚེག་ལྷ་དྲུག་འོར་ལྷ་དྲུག་འོར་བདུན།
ཇ) ལྷ་དྲུག་འོར་ཚེག་གསུམ་ལྷ་དྲུག་འོར་དྲུག་།	ཉ) བརྒྱད་ཅུ་ལྷ་དྲུག་ཚེག་གཉིས་གཉིས་གཉིས།
༡) ཀ) 46.5 ཁ) 19.19 ག) 30.21	
ཅ) 0.008 ཆ) 209.06 ཇ) 47.007	
ཉ) 200.004 ཏ) 90.03 ཐ) 0.526	

ལྷོང་ཚན།6.2

༡) ཀ) 0.8 ཁ) 2.7 ག) 0.55 ཅ) 0.039	
ཅ) 1.08 ཆ) 0.702 ཇ) 0.999 ཉ) 6.1	
ཉ) 36.5 ཏ) 45.25 ཐ) 4.05 ད) 10.125	
༢) ཀ) $\frac{202}{100}$ ཁ) $\frac{1}{100}$ ག) $\frac{100}{1000}$ ཡང་ན་ $\frac{1}{10}$ ཅ) $\frac{628}{100}$	
ཅ) $\frac{41001}{100}$ ཆ) $\frac{59}{10}$ ཇ) $\frac{70704}{100}$ ཉ) $\frac{4884}{100}$	

ལྷོང་ཚན།6.3

༡) ཀ) 80% ཁ) 10% ག) 18% ཅ) 80%	
ཅ) 25% ཆ) 14% ཇ) 75% ཉ) 50%	
ཉ) 40% ཏ) 32%	
༢) ཀ) 0.09 ཁ) 0.25 ག) 0.01 ཅ) 0.5	
༣) ཀ) $\frac{2}{5}$ ཁ) $\frac{1}{4}$ ག) $\frac{1}{10}$ ཅ) $\frac{2}{25}$	
ཅ) $\frac{3}{50}$	

ལྷོང་ཚན།6.4

༡) ཀ) 17.80 m ཁ) 30.5 cm ག) 7.045 km	
ཅ) 29.002 km ཆ) 40.1 km ཇ) 12.05 kg	
ཉ) 3.07 kg ཏ) 7.250 l ཐ) 0.025 l	
༢) ཀ) 9 kg 240 g ཁ) 3 kg 50 g ག) 15 km 38 m	
ཅ) 62 l 808 ml ཆ) 45 l 220 ml ཇ) 8 km 819 m	
ཉ) 3 cm 5 mm ཏ) 13 cm 2 mm	

ལྷོང་ཚན།7.1

༡) ཀ) 110.214	ལ) 23.668	ག) 25.882	ང) 50.643
༢) ཀ) 9.077	ལ) 57.09	ག) 135.56	ང) 41.963
༣) ཀ) 38.587	ལ) 29.432	ག) 27.630	ང) 13.175
ཅ) 343.89	ཆ) 38.355		

ལྷོང་ཚན།7.2

༡) ཀ) 0.3	ལ) 1.2	ག) 0.36	ང) 2.921
༢) ཀ) 2.50	ལ) 3.04	ག) 47.46	ང) 3.155
ཅ) 1.793			
༣) ཀ) 3.476	ལ) 6.18	ག) 10.16	ང) 2.053

ལྷོང་ཚན།7.3

༡) ཀ) 21.735	ལ) 256.77	ག) 31.96	
ང) 0.468	ཅ) 104.763	ཆ) 0.16	
ཇ) 487.92	ཉ) 0.203	ད) 885	
༢) ཀ) 54.054	ལ) 6.27	ག) 31.97	ང) 0.048
༣) ཀ) 0.2	ལ) 0.09	ག) 0.048	ང) 3
ཅ) 1.00			

ལྷོང་ཚན།7.4

༡) ཀ) 37.6	ལ) 540	ག) 640	ང) 3580
ཅ) 100	ཆ) 207.1	ཇ) 30778	ཉ) 506
ད) 2070.8	ཐ) 980.3	ང) 2525	ཅ) 790
བ) 50.5	མ) 7430	ཙ) 8.15	

ལྷོང་ཚན།7.5

༡) ཀ) 0.05	ལ) 0.15	ག) 0.86	ང) 5.17
ཅ) 0.01	ཆ) 0.016	ཇ) 6.81	ཉ) 1.4
ད) 0.42			

ལྷོང་ཚན།7.6

ཀ) 4	ཁ) 42.6	ག) 1	ང) 0.32
ཅ) 354	ཆ) 20.2	ཇ) 0.3	ཉ) 0.4
ད) 31			

ལྷོང་ཚན།7.7

ཀ) 30	ཁ) 1200	ག) 1680	ང) 1900
ཅ) 1070	ཆ) 900	ཇ) 500	ཉ) 200

ལྷོང་ཚན།7.8

ཀ) 0.4	ཁ) 0.08	ག) 0.36	ང) 0.125
ཀ) 9.6	ཁ) 2.68	ག) 0.15	ང) 0.8

ལྷོང་ཚན།7.9

ཀ) 4.235	ཁ) 0.728	ག) 6.402	ང) 0.1307
ཅ) 0.01307	ཆ) 0.098		
ཀ) 10	ཁ) 100	ག) 10	ང) 1000 ཅ) 100

ལྷོང་ཚན།8.1

ཀ) mg	ཁ) l	ག) 100 dam	
ང) 10dm	ཅ) 1000 l	ཆ) 10,000 cg	
ཀ) 1000 g	ཁ) 100 dl	ག) 100 cg	ང) 10 dl ཅ) 10 dam

ལྷོང་ཚན།8.2

ཀ) 6000 m	ཁ) 8000 g	ག) 7500 ml	
ང) 5225 g	ཅ) 11925 m	ཆ) 2570 l	
ཇ) 400 m	ཉ) 4500 cg	ད) 600 dal	
ཀ) 2 km	ཁ) 459 km	ག) 32 km	ང) 8.5 km
ཅ) 4.025 km	ཆ) 6.750 km	ཇ) 8.800 km	ཉ) 10.105 km
ཀ) 3 kg	ཁ) 12 kg	ག) 8.750 kg	ང) 6.095 kg
ཅ) 250 kg	ཆ) 1.5 kg	ཇ) 3.500 kg	ཉ) 3.250 kg

- ༤)   ཀ) 4.250 kl   ཁ) 8.700 kl   ག) 15.005 kl   གྷ) 5.555 kl
      ང) 312 kl   ཅ) 5.75 kl   ཆ) 0.7 kl   ཇ) 2.785 kl
- ༥)   ཀ) 4 l 250 ml   ཁ) 7 g 305 mg   ག) 9 m 505 mm   གྷ) 8 kg 90 g
      ང) 7 kl 300 l   ཅ) 1 km 75 m

ལྷོང་ཚན།8.3

- ༡)   ཀ) 20 km 600 m   ཁ) 13 kg   ག) 22 l 505 ml
      ང) 64 g 220 mg   ཅ) 40 m 570 mm
- ༢)   ཀ) 4 l 845 ml   ཁ) 3 km 765 m   ག) 7 m 6 cm
      ང) 6 kg 940 g   ཅ) 5 kl 176 l
- ༣)   6 m 75 cm   ལ) 6 kg 650 g   ཤ) རྣམ་གྱི་ལ། 925 cm   ཥ) 7 l 400 ml
- ༧)   20 kg 530 g   ས) 59 kg 200 g; 1 kg 800 g

ལྷོང་ཚན།8.4

- ༡)   ཀ) ལྷ་མ་480   ཁ) ལྷ་མ་330   ག) ལྷ་མ་380
      ང) ལྷ་མ་540   ཅ) ལྷ་མ་600   ཆ) ལྷ་མ་500
      ཇ) ལྷ་མ་110   ཉ) ལྷ་མ་250   ཏ) ལྷ་མ་2415
- ༢)   ཀ) ལྷ་མོ་8   ཁ) ལྷ་མོ་45   ག) ལྷ་མ་6
      ང) ལྷ་མ་20   ཅ) ལྷ་མ་30   ཆ) ལྷ་མོ་2

ལྷོང་ཚན།8.5

- ༡)   ཀ) ལྷ་མོ་5:30   ཁ) ལྷ་མོ་17:30   ག) ལྷ་མོ་23:20
      ང) ལྷ་མོ་22:15   ཅ) ལྷ་མོ་8:45   ཆ) ལྷ་མོ་12:50
- ༢)   ཀ) མཚན་གྲང་ལྷ་མོ་12   ཁ) 1:50 p.m.   ག) 8:40 a.m.
      ང) 0.20 a.m.   ཅ) 8:00 p.m.   ཆ) 12:30 p.m.

ལྷོང་ཚན།8.6

- ༡)   ཀ) ལྷ་མོ་10 ལྷ་མ་50   ཁ) ལྷ་མོ་6 ལྷ་མ་20
      ག) ལྷ་མོ་6 ལྷ་མ་45 ལྷ་མ་35   ང) ལྷ་མོ་7 ལྷ་མ་1 ལྷ་མ་5

- ཅ) ལོ་7 ཟླ་བ་8
 ༡) ༡) ལྷོང་ཚད་2 ལྷན་མ་15
 ༡) ལོ་7 ཟླ་བ་2
 ཆ) ལོ་11 ཟླ་བ་1
 ༢) ལྷོང་ཚད་6 ལྷན་མ་40
 ༢) ལོ་1 ཟླ་བ་7

ལྷོང་ཚན།8.7

- ༡) ༡) 9 p.m.   ༢) 6:15 p.m.   ༣) 3:30 a.m.   ༤) 4:15 p.m.
 ༢) ༡) 2:15 p.m.   ༢) ལྷོང་ཚད་10 ལྷན་མ་15
 ༣) ལྷོང་ཚད་7 ལྷན་མ་45   ༤) ལྷོང་ཚད་7 ལྷན་མ་10
 ༣) ༡) ལྷོང་ཚད་4 ལྷན་མ་30   ༢) ལྷོང་ཚད་7 ལྷན་མ་55
 ༣) ལྷོང་ཚད་8 ལྷན་མ་15   ༤) ལྷོང་ཚད་6 ལྷན་མ་5
 ༤) 11:20 a.m.   ༥) ལྷོང་ཚད་5 ལྷན་མ་30
 ༥) ལྷོང་ཚད་38 ལྷན་མ་45

ལྷོང་ཚན།9.1

- ༡) སེལ་གྱི་ཡས་ (Degree Celsius) དང་། བ་རན་ཉིཌ་ (Degree Fahrenheit) བཅས་ཡིན།
 ༡) ཚ་ཚད་འཇལ་ཆས། (Thermometer)   ༡) 37°C དང་98.6°F ཡིན།
 ༤) ༡) 100°C   ༢) 212°F
 ༥) ༡) 0°C   ༢) 32°F
 ༥) ༡) རྩི་ལི། 11.8°C   ༢) ཀོ་ལ་ཀ་ཉ། 4.4°C
 ༣) ལུ་མ་རྩེ། 3.6°C   ༤) ཅེ་ན་ལེ། 4.4°C
 ༥) 3.9°F

ལྷོང་ཚན།9.2

- ༡) ལྷོང་ཚད་ 250   ༡) ༡) ལྷོང་ཚད་25   ༢) ལྷོང་ཚད་250   ༣) ལྷོང་ཚད་1110   ༤) ལྷོང་ཚད་30
 ༥) ལྷོང་ཚད་9275   ༦) ལྷོང་ཚད་7.25   ༧) ལྷོང་ཚད་16   ༨) ལྷོང་ཚད་285   ༩) ལྷོང་ཚད་36
 ༡༠) ལྷོང་ཚད་630   ༡༡) ལྷོང་ཚད་750

ལྷོང་ཚན།9.3

- ༡) ༡) ཁྱིམ་གྱི་ ལྷོང་ཚད་2   ༢) ལྷོང་ཚད་ ལྷོང་ཚད་2.50
 ༢) ཁྱིམ་གྱི་ ལྷོང་ཚད་150   ༣) ལྷོང་ཚད་ ལྷོང་ཚད་0.50

- ན) ཟླ་དུག་ སྒོ་རྒྱུ་7
- ད) ཟླ་དུག་ སྒོ་རྒྱུ་2.75
- ཐ) ཞེ་ སྒོ་རྒྱུ་3
- ཀ) སྒོ་རྒྱུ་2093.50
- ཁ) ཞེ་ སྒོ་རྒྱུ་70
- ག) སྒོ་རྒྱུ་4210
- ང) ཞེ་ སྒོ་རྒྱུ་65
- ཅ) ཞེ་ སྒོ་རྒྱུ་550

ཟླ་རྒྱུ་ཚན།10.1

ཀ)	འཛིན་གྲུ།	ཉ	ཉ	ཉ	ལ	ཡ
	སྒོ་རྒྱུ་གྲུ་གྲུ་མཉམ་།	༤༠	༧༩	༧༤	༤༤	༧༠

ཀ)	མོ།	༡༩༥༡	༡༩༤༡	༡༩༧༡	༡༩༤༡	༡༩༩༡	༢༠༠༡
	མི་འབོད་། (མེ་བཟ།)	༩༤	༤༤	༥༤	༤༤	༤༤	༡༠༠

- ཀ) ཀ) ཤེལ་ཉོག་8
- ཁ) རེས་གཟུང་སྒྲིལ་པ། ཤེལ་ཉོག་2
- ག) རེས་གཟུང་ལུང་ལྷུ་། ཤེལ་ཉོག་11
- ང) ཤེལ་ཉོག་38
- ག) ཀ) མཚོན་ཉོག་ས་12, མཚོན་ཉོག་ས་6
- ཁ) སྒོ་རྒྱུ་གས་པ་སྒོ་མས་འབོད་460
- ག) སྒོ་རྒྱུ་གས་30
- ང) ཟླ་དུག་ཤེལ་ཅ་པ།
- ཅ) ཟླ་དུག་ཤེལ་ད་པ།
- ག) ཀ) ༡༩༩༠ མོ། སྒོ་རྒྱུ་གྲུ་300
- ཁ) སྒོ་རྒྱུ་གྲུ་400
- ག) སྒོ་རྒྱུ་གྲུ་100
- ག) ཀ) དཔེ་དེལ་350
- ཁ) ཚན་རིག་དེལ་500
- ག) ཤེ་རྒྱུ་ས་དེལ་150
- ང) དཔེ་དེལ་1700

ཟླ་རྒྱུ་ཚན།11.1

- ཀ) 2
- ཁ) སྒོ་ཚོག་མེད།
- ག) 1
- ག) ཐིག་དུམ།
- ག) ཐིག་དུམ།
- ཅ) མེད།
- ཀ) འཕྲོ་ཐིག་AB
- ག) འཕྲོ་ཐིག་EF
- ཅ) འཕྲོ་ཐིག་KL
- ང) འཕྲོ་ཐིག་MN

- ༧) ཀ) 4; ཐིག་དྲུམ་AB, BC, CD, DA བཅས་སོ། །
 ཁ) 5; ཐིག་དྲུམ་PQ, QR, RS, SP བཅས་སོ། །
 ག) 4; ཐིག་དྲུམ་LM, MN, NO, OL བཅས་སོ། །
 ང) 4 ཐིག་དྲུམ་EF, FG, GH, HI བཅས་སོ། །
 ཅ) 6; ཐིག་དྲུམ་XY, YZ, ZU, UV, VW, WX བཅས་སོ། །
- ༡༠) ཀ) འཕྲོ་ཐིག་BA, ཐིག་དྲུམ་BC, འཕྲོ་ཐིག་CD བཅས་སོ། །
 ཁ) འཕྲོ་ཐིག་QP, ཐིག་དྲུམ་QR, ཐིག་དྲུམ་RS, འཕྲོ་ཐིག་SW བཅས་སོ། །
 ག) འཕྲོ་ཐིག་XY, འཕྲོ་ཐིག་ZU, འཕྲོ་ཐིག་VW, ཐིག་དྲུམ་VX, VZ, ZX བཅས་སོ། །
 ང) འཕྲོ་ཐིག་FE, ཐིག་དྲུམ་FG, ཐིག་དྲུམ་GH, འཕྲོ་ཐིག་HI བཅས་སོ། །
 ཅ) འཕྲོ་ཐིག་ML, ཐིག་དྲུམ་MN, ཐིག་དྲུམ་NO, འཕྲོ་ཐིག་OP བཅས་སོ། །
- ༡༡) ཀ) རྩེན།   ཁ) བདེན།   ག) བདེན།   ང) བདེན།   ཅ) བདེན།
- ༡༢) ཀ) 2.5 cm   ཁ) ཚད་མེད།   ག) 3.2 cm   ང) 2.8 cm   ཅ) ཚད་མེད།

སྒྲིབ་ཚན་11.2

- ༡) ཀ) ང) ཅ) ཉ)
- ༢) ཀ) $\angle APB$ ཁ) ZYX   ག) MON   ང) EDF
 ཅ) LMN   ཆ) UVW
- ༣) ཀ) ཟུར་ཚེག་P ཟུར་དཔུང་PA དང་PB   ཁ) ཟུར་ཚེག་Y ཟུར་དཔུང་YZ དང་YX
 ག) ཟུར་ཚེག་O ཟུར་དཔུང་OM དང་ON   ང) ཟུར་ཚེག་D ཟུར་དཔུང་DE དང་DF
 ཅ) ཟུར་ཚེག་F ཟུར་དཔུང་FE དང་FG   ཆ) ཟུར་ཚེག་M ཟུར་དཔུང་ML དང་MN
 ཇ) ཟུར་ཚེག་V ཟུར་དཔུང་VU དང་VW
- ༤) ཀ) 3   ཁ) 6
- ༥) ཀ) PQR, QOR, POQ   ཁ) PLM, LMN, MNO, NOP, OPL
 ག) CAB, ABC, BCA, ACD, DAC, DAB, DCB

སྒྲིབ་ཚན་11.3

- ༡) ཀ) 70° ཁ) 60° ག) 90° ང) 110°
 ཅ) 50° ཆ) 90° ཇ) 45° ཉ) 135°

སྒྲིབ་ཚན།12.2

- ༡)   ཀ) 70°   ར) 30°   ང) 45°   ཅ) 80°   ཆ) 15°   ཇ) 60°
 ༢)   ཀ) 60°   ར) 60°   ང) 60°   ཅ) 25°   ཆ) 65°   ཇ) 40°

ཟུར་གསུམ་དབྱིབས།	ཟུར་དང་པོ།	ཟུར་གཉིས་པ།	ཟུར་གསུམ་པ།	ཟུར་གྱི་བརྗོམས་ཐོབ།
ཀ)	60°	60°	60°	180°
ར)	90°	30°	60°	180°
ང)	65°	55°	60°	180°
ཅ)	130°	25°	25°	180°
ཆ)	90°	25°	65°	180°
ཇ)	115°	25°	40°	180°

- ༣)   ཀ) ཡིན།   ར) མིན།   ང) ཡིན།   ཅ) མིན།   ཆ) ཡིན།
 ༤)   ཀ) རྩེན།   ར) བདེན།   ང) རྩེན།   ཅ) བདེན།   ཆ) རྩེན།

སྒྲིབ་ཚན།13.2

- ༡)   ཀ) 5 cm   ར) 9 cm   ང) 12 cm
 ༢)   ཀ) 5 cm   ར) 6 cm   ང) 6.5 cm
 ༣)   ཀ) 18 cm (ཉེ་མཚུངས།)   ར) 33 cm (ཉེ་མཚུངས།)   ང) 42 cm (ཉེ་མཚུངས།)
 ༤)   ཀ) 27 cm (ཉེ་མཚུངས།)   ར) 48 cm (ཉེ་མཚུངས།)   ང) 54 cm (ཉེ་མཚུངས།)
 ༥)   ཀ) བདེན།   ར) རྩེན།   ང) བདེན།   ཅ) རྩེན།

༦)   ཚངས་ཕྱེད། =   x ཚངས་ཐིག
 མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད། = 3 x ཚངས་ཐིག (ཉེ་མཚུངས།)
 ཚངས་ཐིག = ཚངས་ཕྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས།

སྒྲིབ་ཚན།14.1

- ༡)   ཀ) 48 cm   ར) 55 cm   ང) 37.4 cm   ཅ) 25.2 m
 ༢)   ཀ) 48 cm   ར) 56 cm   ང) 14 cm   ཅ) 28.8 m

- ༡། 550 m   ༤། 112 m   ༥། 3180 m   ༦། 130 cm
 ༢། 7 m 60 cm   ༧། 16 m 80 cm   ༨། 321 cm

ལྷོང་ཚན།14.2

- ༡།   ༡) B   ༢) P   ༣) M   ༤) S   ༥) Y
 ༢།   ༡) B   ༢) M   ༣) U

ལྷོང་ཚན།14.3

- ༡།   A = ཁ་གང་མ་9 ;   B = ཁ་གང་མ་17 ;   C = ཁ་གང་མ་21
 ༢།   P = ཁ་གང་མ་12 ;   Q = ཁ་གང་མ་14

ལྷོང་ཚན།14.4

- ༡།   ༡) 18 sq cm   ༢) 5.25 sq cm   ༣) 12.6 sq m   ༤) 32 sq mm
 ༢།   ༡) 36 sq mm   ༢) 100 sq m   ༣) 225 sq cm   ༤) 20.25 sq cm
 ༣།   ༡) 91 sq cm   ༢) 42.25 sq cm   ༣) 41 sq cm
          ༤) 81.6 sq cm   ༥) 2.25 sq cm   ༦) 165 sq m
 ༤།   26 sq m   ༥། 4 sq m   ༦། 1000 sq m   ༧། ས་ཕག་2100
 ༥།   ༢)
 ༨།   ༡) མཚུངས།   མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་རེ་རེ་12 cm   ཡིན་པའི་ཕྱིར།
          ༢) མི་མཚུངས།
 ༡༠། ༡) མི་མཚུངས།   ༢) མཚུངས།

ལྷོང་ཚན།14.5

- ༡།   cu cm   ༢། ༡) མི་མཚུངས།   ༢) མི་མཚུངས།   ༣) མི་མཚུངས།   ༤) མཚུངས།
 ༣།   ༢)   ༤། ཁ་གང་ག་ཟུགས་72
 ༥།   ༡) 1440 cu cm   ༢) 120 cu cm   ༣) 49 cu cm   ༤) 1165.5 cu cm
 ༦།   1890 cu cm   ༧། 3.375 cu m
 ༨།   480000 cu cm   ཡང་ན་0.48 cu m   ༡༠། 240 cu cm   ༡༡། ཡི་ཙེ་512
 ༡༣། 8000000 cu cm   ༡༣། མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད་6 ཡིན་པའི་ཁ་གང་ག་ཟུགས་ཆེ།

༡། །གཞི་རིམ་འོག་མའི་རྩིས་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྟོན་དབྱིན་པོད་འཛིན་སྒྲུབ།

a.m.	ལྷ་འོ་ཚུ་ཚོད།	Chord	རྒྱུད་ཐིག
Abacus	ཐོན་པན། རྩེང་དོག	Circle	སྒྲོམ་དབྱིབས། སྒྲོམ་ཐིག
Acute angle	རྫོ་རྒྱུར།	Circumference	སྒྲོམ་མཐའི་རིང་ཚད། ལྷ་ལྷུད།
Acute triangle	རྫོ་རྒྱུར་རྒྱུར་གསུམ་མ།	Clinical thermometer	སྐྱན་པའི་ཚ་འཇལ་ཡོ་ཆས།
Addition	སྒྲོམ་རྩིས། སྒྲོན་རྩིས།	Closed figure	ཁ་རྒྱུམ་པའི་དབྱིབས།
Addend	སྒྲོམ་བྱེད་གངས།	Collinear point	ཐིག་གཅིག་སྟེང་གནས་པའི་ཚོག
Amount	བརྗོམས་འབོར། དདུལ་འབོར།	Column	གཞུང་།
Angle	རྒྱུར།	Clue	བད་ཚོན།
Approximate	ཉེ་མཚུངས།	Common factor	ལྷོ་འོ་བཞོད་གངས།
Arab	ཐོར་འབྲུམ།	Common multiple	ལྷོ་འོ་རྒྱབ་གངས།
Arc	གཞུ་ཐིག	Compare	བརྗུར་བ།
Area	རྒྱ་ཁྲིམ།	Compass	སྒྲོམ་འཁྲི་ཡོ་ཆས།
Arm	མཐའ། དཔུང་པ།	Complete angle	སྒྲོམ་མཐའི་རྒྱུར།
Average	ཆ་སྒོམས།	Composite number	འདུ་གངས།
Axis	འཁོར་མདའ། ཚད་མདའ།	Compound interest	རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུར་མ། ལྷ་འདུས་རྒྱུད་ཀྱི་
Base	འོག་མཐའ།	Computation	ཚིས་རྒྱག
Base line	ཞབས་ཐིག	Concept	གོ་དོན།
Basic shapes	རྩ་བའི་དབྱིབས།	Cone	རྒྱུང་གཟུགས།
Billion	ཐོར་འབྲུམ།	Construct	བཞོད་པ། བཞོ་བ། འབྲི་བ།
Bracket	གྲུག་ཉགས། རྩེད་གྲུག	Convention	ལྷོ་འོ་ལ།
Breadth	ཞེང་། ཞེང་ཚད།	Conversion	བརྗུར་བ། བརྗེས་བརྗུར་བ།
Calendar	ལོ་ཐོ། ལོ་ཐོ།	Cost price	མ་གནས། མ་གནས་རིན་པོང་།
Capacity	བོངས་ཚད། བོང་ཚད།	Crore	ལྷེ་བ།
Center	དབུས། དཀྱིལ། རྗེ་བ།	Cross product	སྒྲོལ་བའི་བརྗུར་ཐོབ།
Centimeter	སེན་ཁི་མི་ཏར།	Cube	ལོ་གཟུགས། ཁ་གང་གཟུགས།
Chart	དཔེ་རིས།		ལྷ་ལྷུར་མ། རང་ལྷ་ལྷུར་བ།

Group	རྩི་ཚོན། ཚོགས་པ། ཚན་པ།	Length	རིང་ཚད། དུལ་ས།
Height	མཐོ་ཚད། དཔངས།	Line	ཐོག
Hemisphere	ལྷུ་མ་གཟུགས་སྤེད་ཀ་མ།	Line segment	ཐིག་དུམ།
Horizontal Axis	འཕྲེད་མདའ།	Litre	ལི་ཌར།
Horizontal Bar	འཕྲེད་བཀོད་ཏྲ་མིག	Loss	ཤོད་། གུན།
Hour	ཆུ་ཚོད།	Lowest Common Multiple	སྤྱི་འབྲེལ་གྲངས་ཚུང་ཤོས།
Hour hand	ཆུ་ཚོད་ཀྱི་མདའ། མདའ་ཐུང་།	Lowest term	(གྲངས་ཚང་) བརྒྱུས་ཤོས།
Hypotenus	གསེག་མཐའ། རྒྱུད།	Magic square	ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ།
Improper fraction	གྲངས་ཚང་བརྒྱུས་མ།	Magic triangle	ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ་བྱུར་གསུམ་མ།
Increasing order	འཕར་རིམ། འཕེལ་རིམ།	Mass	རྩིང་ཚད།
Indirect	བརྒྱུད་པ། ཐད་ཀར་མེན་པའི།	Method	བྱེད་ཐབས། ཚི་ཐབས།
Initial point	འགོ་ཚེག	Meter	མི་ཌར།
Inner Scale	ཐིག་ཚད་ནང་མ།	Millilitre	མི་ལི་ལི་ཌར།
Instrument	ལོ་ཆས།	Million	ས་ཡ།
Interest	སྤྲེད་ཀ།	Minuend	འཐོན་བྱའི་གྲངས།
Interior region	ནང་རོལ།	Minute	སྐར་མ།
Intersect	འཕྲད་པ། ཐུག་པ།	Minute hand	སྐར་མའི་མདའ།
Intersection point	འཕྲད་མའི་ཚེག	Mixed numeral	གྲངས་ཚང་རྒྱགས་མ།
Interval	བར།	Money	རྩི་མོ། དངུལ།
Inverse	ཕྱོག་པ། ཕྱོག་གྲངས།	Multiple	རྒྱབ་གྲངས།
Irregular Figure	ཆ་མ་ངེས་པའི་དབྱིབས།	Multiplication	ལྷུ་ར་ཚིགས།
Isosceles triangle	སྐྲེད་མཉམ་བྱུར་གསུམ་མ།	Multiplicand	བལྷུ་ར་བྱའི་གྲངས།
Kilogram	ཀི་ལོ་རྩ་རམ།	Multiplier	ལྷུ་ར་བྱེད་གྲངས།
Kilometer	ཀི་ལོ་མི་ཌར།	Multiplicative inverse	ལྷུ་ར་ཕྱོག་གྲངས།
Kind	རིགས།	Natural number	རང་བྱུང་གྲངས།
Leap year	བཤོལ་ལོ།	Non-collinear point	ཐིག་གཅིག་ཐོག་མེད་པའི་ཚེག
Least	ཉུང་ཤོས།	Non-standard unit	ཚད་ལྡན་མེན་པའི་ཚད་གཞི།
Left most	གཡོན་མཐའ།	Not defined	གོ་དོན་མེད་པ།

Number line	གྲངས་ཐོག	Principal	མ་དངུལ། འཕོགས་དངུལ།
Numeral	ཨང་གི།	Product	བརྒྱུར་ཐོབ།
Numeration system	གྲངས་ཀྱི་ལམ་ལུགས།	Profit	ཤི། རྫོགས།
Numerator	བྲ་ཆ།	Proper fraction	གྲངས་ཆ་དངོས་མ།
Obtuse angle	རྒྱལ་ཟུར།	Property	ཁྱད་ཆོས། དེས་སྲོལ། ཆོས་ཉིད།
Obtuse triangle	རྒྱལ་ཟུར་ཟུར་གསུམ་མ།	Puzzle	མགོ་རྫོག
Odd number	ཡ་གྲངས།	Quadrilateral	མཐའ་བཞི་དབྱིབས། མཐའ་བཞི་མ།
Open figure	ཁ་ཕྱེ་བའི་དབྱིབས།	Quantity	གྲངས་འཛོར།
Opposite	ཁ་སྲོད། རྫོག་སྲོགས།	Quotient	བགོས་ཐོབ། ཐོབ་ལོར།
Order	གོ་རིམ། རིམ་པ།	Radius	ཆངས་ཕྱེད། ཆངས་ཕྱེད་ཐིག
Outer Scale	ཐིག་ཆང་ཕྱི་མ།	Rate of interest	རྒྱུད་ཐོབ་བརྒྱ་ཆ།
p.m.	ཕྱི་དྲིའི་ཆུ་ཚོད།	Ray	འཕྲོ་ཐིག
Parallel lines	མཉམ་འགྲོ་ཐིག	Rectangle	གྲུ་བཞི་ནར་མོ།
Partitioning	ཆ་བགོས་རྒྱག་པ།	Rectangular bar	ང་མིག་གྲུ་ནར་མ།
Pattern	བཀོད་རིས། དཔེ་འགྲོས།	Reduction	གཙོག་འཕྲི།
Percentage	བརྒྱ་ཆ།	Reflex angle	འཕྲོ་ཟུར།
Perpendicular lines	དང་འཕྲུངས་ཐིག	Regroup	རྩི་ཆོན་བརྒྱར་རྫོག་ཕྱེད་པ།
Perimeter	མཐའ་འཁོར་རིང་ཚད།	Regular figure	ཆ་དེས་པའི་དབྱིབས།
Period	དུས་ཡུན།	Remainder	བགོས་རྫལ།
Pictograph	པར་རིས། བཀོད་རིས།	Replace	ཆ་བ་འཇུག་པ།
Picture - symbol	པར་རིས་ཀྱི་མཚོན་ཉུགས།	Represent	མཚོན་པ།
Place value	གནས་ཐོབ།	Result	ཚུལ་འབྲས།
Plane	སྒྲིམས་ངོས།	Revolve	འཁོར་བ། བསྐྱོར་བ།
Plane surface	སྒྲིམས་ངོས།	Right angle	དང་ཟུར།
Point	ཚོག	Right most	གཡས་མཐའ།
Predecessor	རྫོན་མ།	Right triangle	དང་ཟུར་ཟུར་གསུམ་མ།
Prime factorisation	རྒྱ་གྲངས་ལ་བགྲོལ་བ།	Rigid figure	དཔེ་རིས་མཁྲིགས་པོ།
Prime number	རྒྱ་གྲངས།	Roman Numerals	རོ་མན་ཨང་གི།

Rounding	ཉེ་འགྲེལ་གཏོང་བ།	Thermometer	ཚ་འངལ་ཡོ་ཆས།
Row	འཕྲེད།	Three dimension	སྟོགས་གསུམ་ལྡན།
Scale	ཐིག་ཚད། ཐིག་ཤིང་། ཚད་གཞི།	Time	དུས་ཚོད།
Scalene triangle	མཐའ་མི་མཉམ་པའི་ཟུར་གསུམ་མ།	Time table	དུས་ཚོད་རེའུ་མིག
Second	སྐར་ཆ།	Triangle	ཟུར་གསུམ་མ།
Second hand	སྐར་ཆའི་མདའ།	Triangular Numbers	ཟུར་གསུམ་གྲངས།
Selling price	ཕྱིར་བཅོང་རིན་ཤོང་།	Two dimension	སྟོགས་གཉིས་ལྡན།
Semi-circle	ཕྱེད་ཚློར། ཚློར་ཕྱེད་ཐིག	Unit	ཚད་གཞི། ཚེས་གཞི། གཅིག
Set square	ཐིག་ཤིང་ཟུར་གསུམ་མ།	Unit fraction	འུ་ཆ་། ཡིན་པའི་གྲངས་ཆ།
Side	མཐའ། གཞིགས།	Unitary method	རྒྱང་པ་ཅི་ཐབས།
Simple interest	སྦྱོང་ཀ་རྒྱང་པ།	Verify	བཤེར་ཚེས། ཞིབ་བཤེར།
Simplify	མདོར་བསྡུས།	Vertex	ཟུར་ཚེག ཟུར་ཅི།
Speed	མགྲོགས་ཚད། ལྷུར་ཚད།	Vertical Axis	གཞུང་མདའ།
Sphere	རྒྱམ་གཟུགས། རྒྱམ་པོ།	Volume	པོངས་ཚད།
Spike abacus	ཐོང་བའི་ཚེས་སྒྲོམ།	Whole number	ཉིལ་གྲངས།
Square	གྲུ་བཞི་ཁ་གང་མ། རང་ཉིས་སྐྱེས།	Width	ཞེང་། ཞེང་ཚད།
Standard	ཚད་ལྡན།	Word problem	ཡིག་ཐོག་གི་དཀའ་རྙོག་ ཡི་གའི་
Standard unit	ཚད་ལྡན་ཚད་གཞི།		ཚེས་གཞི།
Straight	ཐད་ཀར། དང་པོ།	Zero angle	ལྷན་ཀོར་ཟུར།
Straight angle	ཐད་ཟུར། ལྷོ་མས་ཟུར།		
Straight line	དང་ཐིག ཐད་ཐིག		
Subtraction	འཐེན་ཚེས། འཕྲི་ཚེས།		
Subtrahend	འཐེན་ཕྱེད་གྲངས།		
Successor	མཐུད་འཇུག		
Sum	བསྐྱོམས་ཐོབ།		
Surface	ངོས།		
Symbol	ནགས།		
Temperature	ཚ་ཚད།		

ཚོམ་སྐྱིག་ཐེངས་དང་པོ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ཟླ་༡༡ པར།

དཔར་ཐེངས་དང་པོ། ༢༠༠༧

དཔར་གྲངས་༩༠༠༠།

ISBN: 81-7450-251-3

Printed and Distributed by:

Sherig Parkhang/TCRPC

R-28, Ramesh park

Laxmi Nagar

New Delhi-110092Pone: 22453672

© National Council of Educational Research and Training

ཚོམ་སྐྱིག་འགན་འཁུར་བ།

བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ།

མདུན་ཤོག་ཇུས་འཛོལ་པ།

ཚོ་བརྟན།

ཚོམ་སྐྱུར་ཚོགས་ཚུང་།

བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ། (ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱང་དུང་།)

པར་རྒྱལ་མཚན། (སེམ་ལ་གཏན་སློབ་ཀྱི་ཚན་ཚུལ་དགེ་ལཱ།)

ངག་དབང་དོ་རྗེ། (རྒྱ་ཤོད་བོད་བྱིས་སློབ་གྲུའི་ཚུལ་རིག་དགེ་ལཱ།)

བསྟན་འཛིན་དོ་རྗེ། (སློན་ཏེ་གཏན་སློབ་ཀྱི་ཚུལ་རིག་དགེ་ལཱ།)

བསྐྱར་ཞིབ།

ཤེས་རིག་ཨང་ཚུལ་ཚོམ་སྐྱུར་ཚོགས་ཚུང་ནས་བསྐྱར་ཞིབ་དང་གཏན་འབེབས་བྱས།

བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་སྐྱུར་དང་ཚོམ་སྐྱིག་བྱས།

བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་པར་སྐྱུན་དང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

Special Acknowledgement

Funding for this project raised by Tibet House Trust. London from the Comic Relief UK